

Szabóipari Újság

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre 40 korona, félévre 20 korona

Szerkesztő és laptulajdonos:

ULLMANN JAKÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VII. Hársfa-utca 24. Telefon József 122-32.
Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

FŐMUNKATÁRSÁK: VIKÁR BÉLA MANGOLD BÉLA KOLOS

Szövetkezetek a szabóiparban.

A munkaadó szabómesterek között ismét kiütött a szövetkezeti járvány, mindenáron szövetkezetet alapítani. A részvénytársaságokon kívül a most létesítendő ugynevezett „Szabómesterek Országos Központi Szövetkezete” lesz vagy lenne az ötödik működő szövetkezet a férfi szabó iparban. Van-e szüksége egy ötödik szövetkezetre a férfi szabóiparnak? A válasz magától adódik — nem. A meglévő szabóipari szövetkezeteket kiépíteni, a meglévő szövetkezetekbe tömöríteni a szabó iparosságot, csak ez lehet feladata mindazoknak, akik a férfiszabó iparban mélyíteni akarják a szövetkezeti életet.

A jövő gazdasági élet nehézségei, úgy az iparban, mint a kereskedelemben ma már tisztán állanak előttünk. Ma és legközelebbi jövőben az egyén részére megszűnt a munka folytonosságának a bizonyossága. A belátható jövőben a külföld bizalmatlansága a letört valuta és főképpen a produktív entente államok szövetségeseinek és a semleges országoknak kiéhezett kereskedelme és ipara oly mohósággal fog a termelő országokra ráfeküdni, hogy a magyarországi kereskedő és iparos, mint volt ellenség, mint rossz valutával rendelkező és mint kitorratlan állami keretek között élő versenytárs, csak lehüzdhetetlen nehézségek útján és akkor is csak csekély mennyiségben, de annál drágább áron juthat majd azon áruk birtokába, amelyekre üzeme folytonosságához szüksége van.

Az egyéni érvényesülés a bevásárlásban, eltekintve az igen nagy tőkével rendelkezőktől, mint amilyen a

szövetkezet — lehetetlen lesz és ez az, ami igazolja és bizonyítja a szövetkezeti eszme nélkülözhetetlenül szükséges voltát. Egyesek a világversenyben gyengék lesznek, a szövetkezetek erősek. Az iparosoknak egybe kell tömörülniök, hogy közös erővel, közös tőkével szerezék meg a szükséges nyersanyagokat és ezáltal a versenyképesség lehetősége úgy kifelé, mint befelé fennálljon. A jövő igazolni fogja a szövetkezeti eszme igéjét: erő az összességben, az egyén gyenge.

Az ipar jövőjének ezen perspektívája — ismételjük — kötelezi sőt kényszeríti a férfiszabókat arra, hogy szövetkezetbe tömörüljenek. A szabómestereknek erős, egészséges alapon álló szövetkezetben kell egyesülniök. Egy szövetkezetben, melynek legerősebb pillére a szolidaritás őszinte akarása.

A munkaadó szabómesterek egy töredéke a szövetkezeti élet fundamentumának, előbb felsorolt törvényeinek félretolásával ismét szövetkezetet akar alapítani. Akik megakarják alapítani a szövetkezetet az elindulásnál, a megindítás módjával eltávolították a tőkeerős szabómestereket, az alakulásnál már nem látjuk a jobb nevekkel bíró cégeket. Az alakulásnál már csak a kis tőkével rendelkező mestereket, csak a kisebb munkaadókat látjuk.

A „Szabómesterek Országos Központi Szövetkezete” végzetét a megalakulás méhéből már magával hozza, mert egy kézművesipari szakmában a mai súlyos gazdasági viszonyok közepette szövetkezetet alapítani csak a szakma gyengébb rétegére támaszkodva, az csak végzetes lehet, de érdeke sem lehet a szabóiparosoknak csak úgy nem, mint magának a férfiszabó iparnak.

Kőszén, kox, fa, nincs
tüzeljen

apró faszénnel

Szerezze **Weisz és Vidor** cégnél

Józsefvárosi pályaudvar, VIII. Kőbányai-ut. Telefon József. 11-31

Az ilyen alakulás csak kísérletezés a szövetkezeti eszmének felhasználásával. Az ilyen csonka szövetkezet megélhet a szövetkezet irodahelyiségében papíron, de nem az életben. Hogy egy szövetkezet éljen és hasznosan működjön az ipar javára és az iparosok hasznára, *ahhoz hozzáértés, szövetkezeti tudás, erő és tőke kell.* Mindezen főkélléknek a Szabómesterek Országos Központi Szövetkezete alakulásában nem láthatók. Nem látható egyéb, mint egyes személyek érvényesülési lehetősége, de nem a köz javára.

Ez az alakuló szövetkezet el fog merülni az alakulás kísérletezésében, el fog merülni a szabómesterek részvevésének hiányában. De ezen kísérletezésből égő fáklyaként ki fog világítani az, hogy szövetkezetet csak a szakma minden rétegének közreműködésével, az összes erők felhasználásával — közös akarattal, közös tőkével és csak az arra hivatottak vezetésével lehet alapítani.

*

Ezt a cikket lapunk egyik munkatársától kaptuk és a cikk nagyrészen fedi a mi álláspontunkat. Valóságos átká a szabóiparnak, hogy egy erőteljes szövetkezet helyett, amelyben a szabóiparosok minden rétege elhelyezést nyerhetne, öt szövetkezetben boldogítják a szabóiparosokat, ahelyett hogy egy szövetkezetben központosulnának és az erőket egyesítenék, újabb és újabb alakulatokkal a szabóiparosságot szétagolják. Ezen cikkekre érdemben lapunk következő számában visszatérünk.

A szövetkezeti eszme erkölcsse.

Írta és a „Budapesti Szabóiparosok hitel- és termelő szövetkezete“ 1920. évi május 2-iki taggyűlésén felolvasta **Tibor Samu** igazgató.

Az ember őstermészetének legjellegzetesebb tulajdonsága a szerzési vágy. Az életfentartáshoz szükséges táplálékot, a természetalkotta javakból ott és akkor szerezte meg, a hol és a mikor erre szüksége volt. A szerzés módjait nem válogatta; elvette ha kellett ügyességgel és ravaszsággal, ha így nem ment, nem riadt vissza az erőszaktól sem. Az ősi állapotok, az emberiség szaporodásával, a természeti javak fogyásával — elvesztették paradicsomi jellegüket. Az idők folyamán, az egy családban élő emberek, napi szükségletük beszerzésében lépten-nyomon beleütköztek, részben természeti nehézségekbe, részben más családok alkotta ellenállásokba. E küzdelmekben az ügyesebb, az erősebb volt a győző.

Az erősekkel szemben alakult ki az ősi időkben

is a gyengébbek társulása azért, hogy közös, együttes erővel biztosítsák létfentartásukat. Így jött létre a szövetkezés legkezdetlegesebb formája.

Az egyesített erő hatalmassá tette a gyengéket, erőtlenné, az egyedül álló erőseket.

Az emberi társulások hovatovább nagyobb és nagyobb keretben történtek. E társulások képezték alapját országok, államok megállapításának. Ezek keretében, az egyének, szerzési vágyainak már alkalmazkodni kellett az összesség érdekeihez. Így jött létre a tulajdon elismerése, törvények behozatala, a melyek szabályozták és gátat vetettek az egyes ember szerzési vágyának. A vallás volt az első törvényi alkotás, amely Isten parancsaként hirdette, hogy az ember csak azt és annyit valhat magáénak, amire és mennyire életfentartásához okvetlen szüksége van, azonban, ezen elhasznált természeti dolgoknak pótlásához tehetsége szerinti működését kell kifejtenie. Vagyis dolgoznia is kellett, hogy a meglévő természeti adományok részben a munka révén is pótoltsanak.

Az emberiség szerzési vágyának szabályozására így kapcsolódott be a munka szentsége.

A munka terén is kezdetben a kitartóbb, később az ügyesebb, a haladással és gyakorlattal pedig a tanultabb ember lassan bár, de fokozatosan visszaszorította, a gyengébbet, a lustát és tanulatlant. Az alkotó munkában is az idők folyamán sokféle változatban nyomát találjuk a szövetkezésnek. Hisz szövetkezés volt az is, ha többen összeálltak és közös erővel építették fel egyszerű hajlékukat; az egyszerű csónakban közösen eveztek; a hálót együtt kötötték, a hálót telt hálót közös erővel huzták ki a partra. Közös erővel védték meg otthonukat is. És közös erővel vetettek féket ama embertársuknak, aki a közös munkát rontani akarta, vagy pedig a közösség rovására többet akart a saját részére megszerezni.

A szerzési vágy tompításával, a munkaösztön fokozásával, az állami közösség szilárdulásával szükségessé vált a termelés irányítása, helyes beosztása és elosztása. E természetes kényszer idézte elő az emberek foglalkozás szerinti tagozódását. Így keletkeztek a különféle foglalkozási ágak (a földműves, iparos, ipari és szellemi munkás). Az egyes foglalkozási ágak a faji összetartozandóságon belül kezdték az emberiséget szétagolni. E szétagolásnak gátat vetett azonban az a természeti kényszerűség, hogy a haladással emelkedtek az életigények is. Míg az őskorban a vadállat hús, szörmeje, a sziklák oduja, elég volt az ember létfentartására és mindezek bőven rendelkezésére állottak, addig az emberiség elszaporodásával, apadtak a természetadta

Singer Co. varrógép részvénytársaság a VIII., Baross-utca 6. és 11., Corvin-tér 1. sz. alatti fióküzleteit ismét megnyitotta.

Varrógépjavításokat

itt 24 órán belül eszközöl. — Singer varrógépeket stb. a legolcsóbban szállít.

Singer Co. varrógép részvénytársaság a VIII., Baross-utca 6. és II., Corvin-tér 1. sz. alatti fióküzletét ismét megnyitotta.

Varrógépjavításokat

itt 24 órán belül eszközöl. — Singer varrógépeket stb. a legolcsóbban szállít.

kincsek egyrésztől, másrésztől pedig minden embert saját munkája annyira lefoglalt, hogy összes létfentartási szükségletét önmaga nem tudta előállítani. Az egymásra utalás, a termelt javaknak egymásközti kicserélése vetette meg alapját a kereskedelemnek. A régi kereskedelem terén is nyomát találjuk a szövetkezésnek. A velencei kalmárok hatalmának titka is abban volt, hogy más országok népei ellen közösen léptek fel.

Tisztelt Uraim!

Nagyon elkalandoztam a címtől, lesznek önök között, akik felvetik magukban a kérdést, miért e kívül eső bevezetés?

Szerény véleményem szerint azért volt erre szükség, hogy meggyőzőbben tudjam bizonyítani egyrésztől, hogy a szövetkezés velünk született ősi ösztönünk, másrésztől, hogy ezen ősi ösztönünknek egészséges, természetes fejlődése azért késett évszázadokon át és küzd ma is nagy nehézségekkel, mert ellensége mindama törekvéseknek, amelyek a munka nélkül való boldogulást, vagyonosodást, a gyengéknek, becsületesekeknek elnyomatását célozzák.

A gazdasági fejlődések, a termelés fokozását parancsolóan követelik. A szerzési vágy azonban e folyamatot mesterségesen korlátozza. Bár okvetlen szükséges, hogy a gazdasági feleslegeket (míg régen a termelést magát: a gabonát, bőrt, aranyat, stb. ma pedig ezek csereeszközét a pénzt) előrelátásból gyűjtsük, — hogy szükség esetében rendelkezésünkre álljon, — mégis elítélendő a szerzési vágy odafejlődése, hogy a termelés mesterséges irányításával — létrehozza a tőke egyeduralmát és visszaállítsa — bár modern eszközökkel — az ősi ököl jog uralmát és ismét szentesitse az erősek jogát a gyengék felett. Évszázadokon keresztül vonul át ez a küzdelem, amely küzdelemnek leszűrődött tanulságai alapján keletkezett a gazdaságilag gyengébbek védelmére a szövetkezeti eszme. Hogy a gazdaságilag gyengébbek körében, a szövetkezeti eszme ennek dacára miért tudott csak nagyon lassan fejlődni és tért hódítani, annak gazdasági és lélektani okait a következőkben iparkodom megmagyarázni:

A nagy tőkének gazdaságilag legfontosabb érdeke, hogy minél gyümölcsözőbb elhelyezést találjon. A nagy tőke egyfelől a termelőeszközöket hatalmában tartja, másfelől nem tekint mindig arra, hogy az összesség javát szolgáló gazdasági tevékenységet fejtsen ki, — utjából a gazdasági akadályokat kiméretlenül elsőpri. Hogy a nagy tőke e gazdasági ténykedéséből számos szociális bajok állottak elő, mindannyian tudjuk; ezek részletezése nem tartozik mai előadásom keretébe. Érintem csak azért,

hogy e szociális bajok orvoslására álmez alatt a nagy tőke is át-átcsapott és csap a szövetkezés mezejére is és ezen káros vendég szereplésével iparkodott gazdaságilag megakadályozni a szövetkezetek boldogulását (uzsora szövetkezetek; bankok által financiált egyéb áru, fogyasztási szövetkezetek.)

A felületes szemlélő így hamar megállapította, hogy a szövetkezeti forma nem alkotó, nem termelőképes alakulat.

A lélektani okok fenforgását és hátráltató mivoltát igazolta az a tévesen beállított tantétel, hogy a szövetkezetek alapítását állami támogatás, illetve a nagytőke hozzájárulása nélkül megvalósítani alig lehet. Továbbá az állami támogatásnak — különösen nálunk — a szövetkezeti eszme népszerűsítése érdekében oly jelleget adtak, mintha az ajándék volna, nem pedig üzletitőke, a melynek hasznos felhasználása mellérendelt feladat, elpazarlása pedig büntetlenül is lehetséges. Továbbá belevitték a magyar szövetkezeti mozgalmunkba a politikát is.

Mindezen lélektani és gazdasági álérvelésekkel lassan bár, de dogmatikusan kezdték hirdetni a legutóbbi időkig is, hogy szövetkezeti uton és formában nem lehet oly hasznos és eredményes munkát végezni, mint az egyéb gazdasági alakulatokkal (mint a részvénytársaság, közkereseti vagy betéti társaságokkal.)

Szerény véleményem ezekkel szemben az, hogy igen is, itt Magyarországon minden gazdasági kérdést szövetkezeti formában is meg lehet jól és eredményesen oldani. Ehhez azonban reformálni kell elsősorban a szövetkezeti törvényt, másodsorban az embereket munkára, önbecsülésre, az önzetlen közösségi összetartásra kell nevelni.

Fel kell világosítani őket a tekintetben is, hogy a szövetkezeti alapon működő gazdasági szerveknek üzleti erkölcsük is van.

Mig a tőke az üzlet hasznát tartja oly tényezőnek, amely ha bekövetkezett — hivatásának eleget tett; addig a szövetkezetnél minden üzleti ténykedés, elsősorban abból a szempontból kell elbírálni, hogy ez mennyiben erősíti a tagok gazdasági függetlenségét és csak másodsorban bírálendő el az üzleti eredmény. Pl. a szabóiparosság érdekében nem teljesen mindegy az, hogy kinek termelnek és mily formában. Más azt ha az állam részére végzünk bérmunkát és más ha a gyáriparnak vagyunk bérmunkásai. Mig az állami munkákkal az ország érdekét szolgáljuk, addig a nagytőkéséktől vállalt munkánál — bár első lépésünknel a látszat azt mutatja, hogy munkával vagyunk ellátva, ké-

sőbb a gazdasági helyzet odafajul, hogy mi sem vagyunk egyebek, mint bér munkások. Nekünk az önállóságra való törekvés adja meg üzleti elvünk erkölcsi alapját és ezt semmiféle gazdasági helyzetben sem szabad elfelejtenünk.

A szövetkezeti eszme, mást mint munkát nem jelenthet; aki a szövetkezeti eszme szolgálatába szegődik — az a gazdasági élet papja. A tülekedő hétköznapi, kicsinyes és egyéni érdeket, a vallások papjai sem képviselhetik. A szövetkezés táborában lévő hívők és vezetőknél is felül kell állni az egyéni kultuszon; itt sohasem lehet arról szó mi az érdeke az egyénnek, hanem csak arról beszélhetünk, csak olyat cselekedhetünk, amely az összes szövetkezeti híveknek összességében jó és hasznos. Csak az oly szövetkezeti munkának van gazdaságilag is eredménye, amely a szövetkezeti tagok általános gazdasági helyzetét javítja meg, illetve nyugodt boldogulását lehetővé teszi. A szövetkezeti eszmét megértők táborában nem szabad annak megtörténnie, hogy ugyanazon helyen, egy foglalkozásbéliek, ugyanannak a célnak megvalósítására több szövetkezetet alakítsanak, azon a címen, hogy a meglévő szövetkezet hivatásának nem tud megfelelni. Ily alakban a gyámolításra és közös munkára szoruló gyengéken segíteni nem lehet. Ez nem az erők összesítésére, hanem szétforgácsolására vezet.

Ha egy foglalkozási körletre a gyengék felsegítésére a szövetkezés elhatározott; a szövetkezeti munka megindult; eredményes csak akkor lehet, ha a szövetkezet szükségességéről mind az érdekeltek át vannak hatva. Mint a hangyáknak, úgy kellene az érdekelteknek a közös munkára összefogni, ki pénzével, ki tudásával, ki fizikai munkájával járulna hozzá az építéshez. Nem az a lényeg, hogy ki a hangos szónak, kinek milyen az egyéni felfogása, hanem az a fontos, hogy a közös cél érdekében ki tud eredményesebben dolgozni.

A munka értéke, a tudás határozza meg, hogy ki milyen szerepet töltsön be a szövetkezet szolgálatában.

Tisztában kell lenni azzal is, hogy minden szövetkezeti alakulat, a tagok csak oly és annyi gazdasági érdekét tudja megvalósítani, mint amilyen és amennyi gazdasági erőforrások felett rendelkezik. (Idegen nagytőkének bekapcsolódása, hamarosan tönkreteszi a szövetkezet altruisztikus jellegét.)

Hiába minden gáncs és kritika vagy lecséplés akár a tagok, akár a kívül állók részéről, azzal végre valahára tisztában kell lennünk, hogy pl. 100 tag pénze és munkáereje mindig kevesebb, mint 500 tagé.

Ha tehát egy foglalkozási ágban a szövetkezeti eszme szempontjából 1000 érdekelt közös munkájára van szükség, ott hiába van akár egy szövetkezet 400 taggal vagy 3—4 szövetkezet között oszlik meg az 1000 érdekelt, mindenütt teljesen kielégítő eredményes munkát kifejtteni nem lehet.

Vétkes tehát az a jajgatás, hogy a ti szövetkezetek nem jó, majd én, vagy mi csinálunk egy jobbat.

Tisztelt uraim! Farizeus beszéd ez. A szövetkezeti eszme nem üzlet, a szövetkezeti műhely vagy iroda nem közhely. Tessék mind az egyezernek összeállni; vagy

ha már van szövetkezetük, tessék a kívül állóknak is bejönni és ha bent vannak, tessék a közös ügyért megmutatni, hol a hiba, hol a baj. Tessék munkát produkálni, jó példával előljárni és tessék dolgozni akkor is, ha ebből nincs is azonnal fehér kenyér.

Sajnos, a gyengék bizalmatlansága, féltékenykedési érzése sokkal nagyobb, mint az erőseké. Gazdasági harcainkban e hibánkat használják ki az erősek; őket vernek az együttes munkánkba.

Ily gazdasági ékverés volt a szövetkezés alapeszméjének széttaglalása. Sokan hirdetik, hogy a fogyasztási, a termelési, az értékesítő, a beszerző, a hitel stb. szövetkezeti típusok csak külön-külön, vagy egy-két társ-típus együtt tud eredményes munkát kifejtteni.

Mindezekkel szemben az igazság az, hogy a szövetkezeti eszme ily széttagolást nem ismerhet. E széttagolás csak az egyes érdekcsoportok pillanatnyi érdekeltségét eredményezheti, de sohasem vallhatja jelmondatául az „Önsegély“ elvét.

Ha a szövetkezet alakítását a gazdaságilag gyengébbek tartják szükségesnek, akkor ezt az illetők teljes létfenntartására kell vonatkoztatni. Tehát másképp el sem tudom képzelni, hogy pl. a szabóiparosokat csak az bántaná, hogy drágán veszik a nyersanyagokat, hanem bántja őket az élelmiszerek drágasága is, utjukban áll a közvetítő kereskedelem is.

Eredményesen csak az a szövetkezet dolgozhat, amelyben az összes érdekeltek együtt vannak és amelyben a termelés, fogyasztás, értékesítés és hitel együttesen működik. Vagyis példával élve, a budapesti szabóiparosság helyzetén gyökeresen csak úgy lehet segíteni, ha mindannyian egy szövetkezetben volnánk s e szövetkezetben minden életigényük kielégítést nyerhetne.

Ha ez megvolna, nagyon könnyen kapcsolódna be ily szövetkezet a többi foglalkozási ágak szövetkezeteibe.

Előállana a szövetkezetek gazdasági láncolata, amelyben a földművesek, az iparosok, az ipari, a szellemi foglalkozásbeliek egymásközött alkotnák a gyengébbek országos szövetkezeti táborát s egymást segítenék, anélkül, hogy egymás rovására bármit is tehetnének, mert amely foglalkozásbeli szövetkezeti szerv a közösség érdeke ellen működne, kiesne a láncból és szakmájának tőkehatalmasaival szemben egyedül állva, bukni kellene.

Hogy példával éljek, nem lehet az, hogy Kecskeméten levő összes hivatalnokoknak, kisiparosoknak és kiscsászákknak ne az volna a főtörekvésük, hogy olcsón és jól ruházkodjanak, viszont az ottani szabóknak az, hogy olcsón és jól táplálkozzanak. Már most, ha a példát tovább folytatjuk, a szövetkezeti eszme erkölcsé azt parancsolja, hogy Kecskeméten az összes kis existenciák foglalkozás szerint fogjanak össze és építsék fel saját szövetkezetüket, oly formában, hogy egymás termelését egymásközött kicserélve egymás létfenntartási lehetőségét megkönnyítsék és amely gazdasági eszközöket előteremteni nem tudják, közösen szerezzék be idegen helyekről, az otlevő szövetkezetektől.

Ha ez a példa fennáll az országban mindenhol, ahol szövetkezetekre szükség van, akkor önmagától való-

sul meg a szakmánkénti szövetkezetek együttes működése és ezek kapcsolata a többi szakmabeliekkel.

Ily szövetkezeti hálózat az, amely a szövetkezeti eszmét tényleg úgy valósítja meg; mintahogy arra szükségünk van.

A szövetkezés láza különösen a mai gazdasági helyzetben nagyon is érthető. Bizonyos azonban az is, hogy gyorsforraló módjára egybeverbuvált tagok nagy többségét nem a meggyőződés vezeti, hanem a kétségbeejtő létfenntartási nehézség. Ha tehát nem indul meg a tagok szövetkezeti nevelése, úgy egy bekövetkezendő gazdasági javulás szétbomlasztja a tagokat. A szétbomlás folyamata pedig megingatja a szövetkezetek egészséges kereteit is. Az élelmes nagytőke pedig e bomlási folyamatot siettetni is fogja. Nekünk, akik a szabószakma szövetkezeti mozgalmában immár huszadik éve küzdünk, oda kell törekednünk, hogy a szabóiparban — elsősorban itt Budapesten — egységes alapon létrehozzuk a közös szövetkezeti munkát. Ama szabóiparos társainkat, akiknek gazdasági helyzete szükségessé teszi, hogy szövetkezeti úton, közös munkával biztosítsák fennállásukat, egy táborba kell összehoznunk. Senkisémit vitathatja el azt a tényt, hogy más-más gazdasági érdek miatt van Budapest szabóiparosága ma több szövetkezetben széttagolva.

Rossz szolgálatot teszünk önmagunkkal szemben ha ezt nem akarjuk belátni.

Nemcsak a szövetkezeti eszme erkölcsse szempontjából, hanem a rideg üzleti érdekből is együtt kell lennünk. Mert soha boldogulni nem fogunk, ha a mi iparunkban a termelő, az anyagbeszerző, az értékesítő, a fogyasztási szövetkezetet külön-külön állítjuk fel. Vagy ami még hátrányosabb: a szabóiparban Budapesten ma három termelőszövetkezet működik.

A széttagolással károsítjuk az általános közérdeket is, mert feleslegesen növeljük: a fentartási, a kezelési, a termelési és üzemköltségeket is.

Ha tehát elvi kérdésben a szövetkezeti megértést lehetővé tudjuk tenni, a gyakorlati kivitel módjaiban nem lehetnek oly akadályok, amelyek miatt a közös nagy érdekeinket megvalósítani ne tudnánk.

A módokat és eszközöket könnyebb lesz megszerezni, mint az elvi megegyezést.

SZEMLE.

Halálozás.

Vécsey Hugó, a Weiner és Grünbaum szabócég főnöke május 29-én 50 éves korában hosszas betegség után elhunyt. Temetésén Budapest szabóipari társadalmának minden rétege kísérte az elhunytat utolsó útjára. A Budapesti Férfiszabók Ipartestülete nevében. Lajta Henrik elnök, a Szabómesterek országos szövetsége nevében Gerő Dávid alelnök és Goreczky István bucsuzatták el a halottat.

A szabókisiparosság nevében mi e lap hasábjain bucsuzunk Vécsey Hugótól. Részben mint a szabóipar kiváló kultiválójától, másrészt mint a munkaadói érdekeltiség exponált emberétől. Megállapítjuk, hogy nem volt képesített szabóiparos, a szabóipart azonban a legmagasabb tökélyre fejlesztette. Mint a munkaadói szervezet elnöke, az árszabály tárgyalásoknál rideg keménységgel képviselte a munkaadók érdekeit, de pártatlan igazságérzettel törekedett minden alkalommal az ellentétes érdekeket áthidalni. Jó elnök volt, mert keveset szónokolt. Sociális érzékű férfi volt, mert nem egyoldaluan gondolkozott. Hatalmi kérdéseket nem vetett fel, mert bosszu nem vezérelte. A szabóiparosságnak a barátja volt, a munkások iránt nem volt elfogult. Tudta és vallotta, hogy üzlete emelkedésének erős talapzatát az elsőrendű szaktudással rendelkező kisiparosok és munkások képezik. Korai halála veszteség a szabóiparra és szabóiparosokra egyaránt. Béke poraira!

Kamarai választások.

A legutóbbi kereskedelmi és iparkamarai választások alkalmából örömmel jelentjük, hogy lapunk egyik megalapítója, a kézműiparos érdekeknek régi harcosa, Bálint Menyhért, a Budapesti Szabóiparosok hitel- és termelő szövetkezetének elnöke, az Ipartestületek országos szövetségének alelnöke, Országos szabóipari szakellenőr, képzett szabóiparos, kinek az iparfejlesztés terén országos hírneve van és aki a kamarában a kézműiparosság ügyét, nemcsak helyi szempontok, hanem általános és az ország javát szolgáló látószögből fogja képviselni.

A szabóipari központi szövetkezet megalakulása.

Lapunk zártakor értesülünk hogy a 20 éve fennálló budapesti szabóiparosok hitel és termelő szövetkezete kezdeményezésére, a budapesti férfiszabók ipartestülete, a keresztény szabóiparosok áruszövetkezete, az Ipartestületek országos szövetsége kebelében működő ipartestületek anyagköteléke részvénytársasága együttesen az egész ország szabóiparosainak bevonásával egy szabóipari központi szövetkezetet alakított.

A felállított központi szövetkezet lesz hivatva, hogy a szabóiparosságot egy egységes szövetkezeti táborba egyesítse: részükre a közös anyagbeszerzést, árueosztást intézze, a kész ruházati cikkeket értékesítse, úgy azonban, hogy a kötelékébe tartozó szövet-

BECKMANN ÉS
FISCHER
POSZTÓ ÉS BÉLÉSÁRU KERESKEDŐK
BUDAPEST,
IV, HAJÓ-UTCA 12-14. (AZ UDVARBAN)

kezetek autonóm függetlenségét semmi formában gátolni nem fogja.

A központ hivatása a kormánynál a szabóipart érdeklő ügyekben az ország iparosságát képviselni, formát és módot találni, hogy a kormány részéről a szabóiparnak adandó támogatást igazságosan és eredményesen az adott célra fordíttassék.

Ugy véljük, hogy lapunk részéről immár 18 éve hirdettünk ama programmunk, hogy a szabókisiparosság gazdasági érdekeit csak a szakemberek által vezetett szabóipari központ útján lehet eredményesen képviselni — a megalakított Szabóipari Központi Szövetkezet meg is fogja valósítani.

Ha az első lépés ama erkölcsi eredményét nézzük, hogy Budapest 1300 — 1400 kisiparosa — tehát 100 — 200 kivételével — majd az összes kisiparos szabók, az új központban teljes megértéssel együtt kívánnak egy célért dolgozni úgy már is a ruházati ipar terén nagyot és hatalmasat teremtettünk.

Értesüléseink szerint ezen központhoz fog csatlakozni a budapesti nagy és középszabóiparosság által alakulóban levő szövetkezet is és ezzel egész Budapest szabóiparosai fényesen fogják igazolni, hogy bennünk az alkotó és termelő munkához a komoly munkakedv megvan és csak a kormány céltudatos támogatásától függ, hogy e nemes szándéknak értékes gyümölcsét — az egész ország közérdeke élvezhesse.

A vidéki szövetkezetek alakítására az előmunkálatok folyamatba vannak téve és vidéki olvasótáborunk jól teszi, ha azonnal hozzáfog a munkához.

A szabóipari központi szövetkezet hivatalos helyisége Budapest VII. Hársfa-utca 24. (telefon: József 122—32). A központra vonatkozó álláspontunkat, valamint a részletes programot — helyszüke miatt a következő lappéldányunkban közzétesszük.

MEGHIVÓ.

AZ EGYESÜLT SZABÓIPAROSOK KÖRE

1920. évi június hó 21-én hétfőn, a Pittner Ferenczné vendéglőjének összes helyiségében, Thököly-ut 147. (Zugló) tekeversennyel, cabaréval és tánccal egybekötött

NYÁRI KIRÁNDULÁST

rendez, melyre t. címet és b. családját tisztelettel meghívja

A VIGALMI BIZOTTSÁG.

Kezdeté d. u. 2 órakor, vége zárórákor. Belépti-díj személy-jegy 10 korona, család-jegy (2 hölgy 1 ur részére) 20 korona. 16 éven aluli gyermekek belépti-díjat nem fizetnek. A kirándulás kedvezőtlen idő esetén is megtartatik, amennyiben megfelelő fedett helyiség van. A zenét Győri Barát Imre zenekara szolgáltatja. A cabaré-számokat Schnabl József zongoraművész kíséri. Villamos közlekedés: 19-es és 85-ös kocsikon Leszállás a Rónai-utcánál. Jó étellekről és italokról a vendéglősné gondoskodik. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és a „SZABÓHIRLAP” útján nyugtáztatnak. Jegyek kaphatók a helyszínen és a Reáltanoda-u. 16. sz. alatti helyiségben délután 4-től este 8 óráig.

Felolvasás és taggyűlés.

A Budapesti Szabóiparosok hitel- és termelő szövetkezete 1920. május 20-án taggyűlést tartott, melynek keretében a szövetkezet igazgatója — Tibor Samu — tartott felolvasást. A szövetkezet nagytermét az érdeklődő szabóiparosság teljesen megtöltötte és a felolvasót, felolvasásának befejezése után zajos tapsban részesítette. A felolvasást — amelyet olvasóink lapunk más helyén találják — taggyűlés követte, mely alkalommal, részben a felolvasás, másrészt szövetkezeti ügyekben Makkai József, Nagy Sándor, Viegand Mihály, Theisz Dániel és Bálint Menyhért elnök szóltak fel.

Értesítés.

Az Egyesült Szabóiparosok Köre elnöksége értesíti tagtársait, hogy a hivatalos órák június 1-től aug. végéig vasárnap délelőtt helyett, hétfőn este 5—7 óráig tartatnak meg. A könyvtár július-augusztus hóban rendezés miatt zárva.

Az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság átirata.

6871. szám.
1920.

ORSZÁGOS KÖZPONTI ÁRVIZSGÁLÓ BIZOTTSÁG.

Szabómesterek Országos Szövetségének

Budapest.

„Hivatkozással folyó évi január 26, március 29, április 27-én kelt átirataikra értesitem, hogy tekintetbe véve a szabómunkásokkal kötött kollektív szerződésüket, amelyben a munkások órábéré jelenleg 11.— K, illetőleg a házon kívül dolgozó munkásoknak 13.75 K, nincs kifogásom az ellen, hogy alapul véve az eddig felszámítható 72% rezszi és hasznót, a legutóbb engedélyezett fazon árakat (6740/1919. O. K. Á. B. rendelet) munkabérek megnövekedése arányában felemelhessék. Ugyanez áll a legutóbb megállapított vasalási díjakra is.”

Budapest, 1920. április 30. BUD s. k. elnök.

Együttal értesítjük, hogy további intézkedésig az alábbi fazonárak alapján vállalhat megrendeléseket. Az Országos Központi Árvizsgáló Bizottság szigorúan ragaszkodik a három osztály fenntartásához és ezért Tagtárs Ur is szigorúan követelje meg munkásaitól az egyes osztályoknak megfelelő munkát.

Minden külön munka külön felszámítható. Kérjük Tagtárs Urat, hogy fentieket saját érdekében betartani sziveskedjék.

Fazonárak:

	I. oszt.	II. oszt.	III. oszt.
Sacco	K 1100.—	980.—	800.—
Jaquet	1200.—	1000.—	—
Felöltő	860.—	750.—	—
Télikabát	920.—	850.—	—

Vasalási díjak:

	I. oszt.	II. oszt.
Sacco	K 50.—	45.—
Jaquet	50.—	45.—
Felöltő	40.—	36.—
Nadrág	18.—	16.—
Mellény	9.—	7.—

BOHRER FEIVEL BUDAPEST, DOB-UTCA 38

Szövetmaradékot és szövethulla-
dékokat a legmagasabb árban
vásárolok. — Egy levelező-lap
= hívása után házhoz jövök. =

Gombkirályhoz!

Legnagyobb gyári raktár mindennemű
gombokban: Nagyban és kicsinyben.

Laufer Arnold
Budapest, Laudon-u. 7.

Telefon
24-74.

BLUM IGNÁC

BUDAPEST, V., ERZSÉBET-TÉR 5. SZ.
TELEFON 35—85.

BEL- ÉS KÜLFÖLDI GYAPJU-
SZÖVETEK GYÁRI RAKTÁRA.

Mintagyűjteményünket t. uri szabó uraknak
készséggel küldünk.

BAUER és WEISZ

első bpesti katonai zsinór és paszományáru gyár
BUDAPEST, VIII. GYULAI PÁL-UTCA 13.

Ajánlják következő saját gyártmányukat:

Egyenruha-zsinórok, egyenruha-paszomántok, egyenruha-
hímzések, egyenruha-gombok, rendjel-szalagok tiszták és
legénység számára.

Magyar díszruhára, temetkezési
vállalatok számára, libériára,
rendőröknek stb. való zsinór-
és paszománt-árak.

Különleges versenyképesség ma-
gyar díszruha- és polgári ruha-
zsinórzatokban. Különlegessé-
gek: kardbőjtök, kardkötők és
tábori övekben.

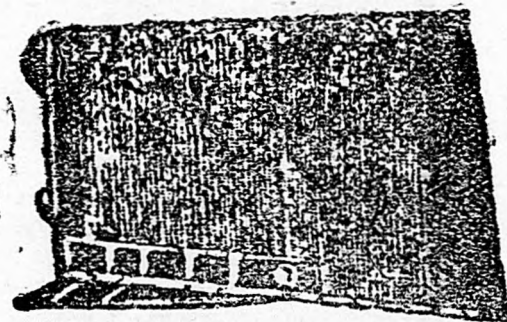
TELEFON Női divatzsinórzat. Butor-paszománt. TELEFON
József 4-89 Katonai bőrárak. — Hajtőka-posztók. József 4-89

Villamos üzem. Legmodernebb berendezés. Legolcsóbb
beszerzési ferrás. — Alapított 1872. évben

Felhívjuk Magyarországon szabó-
szabóiparosait és szabásait, hogy
az ország legelsőrendű szabásai
által szer-
kesztett

A MODERN SZABÁSZAT TANKÖNYVE

című mű-
vet rendel-
jék meg,
mely nélkülözhetetlen tanácsadója
minden szaktársunknak. — Hogy
minden szaktársunknak lehetővé
tegyük a könyv megvételét, árát
— 15 kor. helyett — diszkötésben
6 koronára, füzve 4 koronára
szállítottuk le. — Kapható lapunk
kiadóhivatalában.

HARTMANN SÁMUEL és FIA

EGYENSAPKA ÉS CSÁKO-KÉSZÍTŐK
Budapest, VII., Károly-körut 9.

Magyar államvasutak, Magyar posta és távirtda
Budapest székesfőváros és a Budapesti Szabó-
iparosok Hírel- és Term. Szöv. szerződéses szállítól

Készít mindennemű egyensapkát és
csákót a csász. és kir. hadsereg
minden nembeli tisztjének és le-
gényiségének. Továbbá ajánlja saját
készítményű vasut, postal, pénz-
ügyörségl, tűzoltól, rendőrl, lörvény-
székl szolgálta és mindennemű libériá
sapkát. TELEFON 124-89.

ALAPITVA AZ 1815. ÉVBEN.

GÁL DEZSŐ

HADFELSZERELÉSI ÉS FÉMTÖMEGCIKKEK,
EGYENRUHÁZATI FÉMGOMBOK ÉS JELVÉ-
NYEK GYÁRA.

BUDAPEST, VIII., FUTÓ-U. 35.

TELEFON: JÓZSEF 50—90.

SCHWARCZ LAJOS

BUDAPEST, DEÁK FERENC-U. 15.

✿ Minden fajta ✿
angol-, francia- és
hazai gyártmányu
posztó-, gyapju-
szövetek-, bélés-
árúk és szabókellé-
kek gyári raktára

MERKANTILISZÖVŐDE TAUSSIG SAMUEL ÉS FIAI, Győr.

Raktár és üzletvezetőség: BUDAPEST, V., BÁLWÁNY-UTCA 22. ☒ TELEFON 30—32.

Szalonyvász, cordinelli, beléskanavász, tűzoltógrádii és szávolyok, valamint a lenárúkból készült összes szabókellékek gyártása.
Nyári-nadrágok és vázson-öltöny-szövetek különböző minőségekben. Fehérneművásznak kórházak és kószintézetek részére stb.

TELEFON 13-36. ■ Saját házában.

Ledermann Mór

Budapest, Károly-kőrut 13.

Posztó és bélésáru

raktár nagyban és

☞☞ kicsinyben. ☞☞